

**EDUCATING FOR TOMORROW: SECOND
UKRAINIAN VALUES IN A GLOBAL WORLD
CONFERENCE**

**Thompson Rivers University
3 OCTOBER 2025, Kamloops, Canada**

CONTENTS

PUBLICATION INFORMATION	4
ORGANIZING COMMITTEE	5
CONFERENCE OVERVIEW	6
CONFERENCE PROGRAM	7
KEYNOTE PRESENTATIONS	8
KEYNOTE 1: HEALING WITH HONOUR: INTRODUCING A DUAL-TRACK MENTAL HEALTH GUIDE FOR UKRAINE'S MILITARY AND VETERANS	9
KEYNOTE 2: INSTITUTIONAL SUPPORT FOR VETERANS – A MANIFESTATION OF THE UNIVERSITY'S SOCIAL RESPONSIBILITY	10
ACADEMIC AND COMMUNITY PRESENTATIONS: ACCEPTED ABSTRACTS	11
ВИКЛИКИ ЗБЕРЕЖЕННЯ ІНФРАСТРУКТУРИ УКРАЇНСЬКИХ МОРСЬКИХ ПОРТІВ ТА ПРІОРИТЕТИ ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ	12
EXISTENTIAL DETERMINANTS OF UKRAINIANS' RESILIENCE UNDER THE WARTIME CONDITIONS	13
THE TRANSFORMATION OF METHODOLOGICAL PRINCIPLES OF REGIONAL DEVELOPMENT STRATEGIZING IN WARTIME CONDITIONS	14
COST MANAGEMENT AS A FACTOR IN REDUCING FINANCIAL ANXIETY	15
DIGITAL RESILIENCE DURING WARTIME: SPATIO-TEMPORAL VISUALIZATION AS TECHNOLOGICAL RESPONSE TO CULTURAL DESTRUCTION	16
MARITIME IDENTITY: PORT CITIES, UKRAINIAN SEAMEN, AND TRANSNATIONAL CONNECTIONS	17
MARITIME EDUCATIONAL INSTITUTIONS AS A SPACE OF CIVIL RESILIENCE AND SOLIDARITY IN WAR	18
EXTENDED ABSTRACTS	19
HOLODOMOR RESEARCH AND EDUCATION IMPACT	20
СОЦІАЛЬНІ ГАРАНТІЇ І ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У СИСТЕМІ СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАСЕЛЕННЯ В УКРАЇНІ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ	21
РОЛЬ ГУМАНІТАРНОЇ ПОЛІТИКИ У ФОРМУВАННІ ІНКЛЮЗИВНОГО СЕРЕДОВИЩА В СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ ВИРІШЕННЯ	23
PERSONALIZATION OF SOCIAL SERVICES FOR INTERNALLY DISPLACED PERSONS: PROBLEMS AND PROSPECTS	25
RESILIENCE AND BURNOUT: PSYCHOLOGICAL CHALLENGES AND SUPPORT MECHANISMS FOR UKRAINIAN STUDENTS IN HYBRID LEARNING AND LIVING ABROAD	26
ЗАСАДИ ДОБРОЧЕСНОГО ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У ВИЩІЙ ОСВІТІ	30

ВИКЛИКИ ЗБЕРЕЖЕННЯ ІНФРАСТРУКТУРИ УКРАЇНСЬКИХ МОРСЬКИХ ПОРТІВ ТА ПРІОРИТЕТИ ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ.....	33
DIGITAL RESILIENCE DURING WARTIME: SPATIO-TEMPORAL VISUALIZATION AS TECHNOLOGICAL RESPONSE TO CULTURAL DESTRUCTION	38
EXISTENTIAL DETERMINANTS OF RESILIENCE OF UKRAINIANS IN WAR TIME CONDITIONS.....	45
MARITIME IDENTITY: PORT CITIES, UKRAINIAN SEAMEN, AND TRANSNATIONAL CONNECTIONS	49
MARITIME EDUCATIONAL INSTITUTIONS AS A SPACE OF CIVIL RESILIENCE AND SOLIDARITY IN WAR.....	51
ЕВОЛЮЦІЯ КОМПОНЕНТІВ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИКЛАДАЧІВ: СУЧАСНИЙ ПОГЛЯД.....	53
PROBLEMS OF COMMUNICATION TRAINING OF TRANSPORT TECHNOLOGIES SPECIALISTS.....	55
OPTIMIZATION OF FUTURE SPECIALISTS TRAINING FOR PROFESSIONAL INTERCULTURAL COMMUNICATIVE INTERACTION	58
CONTACT INFORMATION.....	62

PUBLICATION INFORMATION

Publication Ethics

This publication serves as the pre-conference proceedings for the Second International Ukrainian Values Conference. Materials have undergone internal peer review and are published in their original form as submitted by authors.

Copyright and Responsibility

Authors retain full responsibility for content accuracy, data, citations, and wording

Materials are original and free from plagiarism as confirmed by submitters

Editorial team reserves rights for formatting adjustments without altering content

Opinions expressed are authors' personal views, not necessarily those of organizers

ORGANIZING COMMITTEE

- Olha Kibik, Doctor of Economics, Professor, Head of the Department of Economics and Management, National University «Odesa Law Academy», Odesa, Ukraine
- Yuliia Clark, PhD, S.U.C.C.E.S.S. Ukrainian Helpline Call Responder (volunteer) (Vancouver, Canada)
- Inna Belova, PhD in Economics, Associate Professor. Head of the Department of Social Welfare at Cherkasy State Technological University. ·
- Juliana West, PhD, Associate Professor, Social Work Department, Thompson Rivers University·
- Larysa Nozdrina, PhD in Economics, Associate Professor of the Department of Information Systems in Management, Faculty of Economics, Ivan Franko National University of Lviv·
- Natalia Bykovets - PhD, Associate Professor, Head of the Department of Transport Sector Management; Danube Institute of the National University “Odesa Maritime Academy”
- Nina Brazhko, Mitacs Intern, Thompson Rivers University
- Oleksandr Kondrashov, PhD, Associate Professor, Social Work Department, Thompson Rivers University·
- Pavlo Teslenko, PhD, Head of the Department of Artificial Intelligence and Data Analysis, National University “Odesa Polytechnic”·
- Svitlana Arkhipova, Doctor of Pedagogical Sciences Professor at the Department of Social Security, Cherkasy State Technological University. ·
- Vira Baryshnikova, PhD, Associate Professor, Department of Economics and Finance, Odesa National Maritime University·
- Zoryana Galadzhun Associate Professor, Head of the Department of Journalism and Mass Communication Lviv Polytechnic National University

CONFERENCE OVERVIEW

Building on our inaugural conference success, this gathering unites Ukrainian and diaspora community leaders, educators, activists, defenders, researchers, first responders, veterans, and Stand with Ukraine supporters to explore how Ukrainian values guide us toward justice, sustainability, and inclusion.

CONFERENCE PROGRAM

Friday, October 3, 2025 (Pacific Time)

8:00 AM – 8:10 AM Welcome from Dr. Oleksandr Kondrashov

8:10 AM - 8:50 AM

Keynote Presentation: Healing with Honour by Nina Brazhko & Dr. Oleksandr Kondrashov

Keynote Presentation: Institutional Support for Veterans Dr. Svitlana Arkhypova, Dr. Inna Belova, Nelia Nagaichuk

8:50 AM - 9:00 AM Break

9:00 AM – 12:00 PM Academic and Community Presentations, Interactive Discussions, Networking

KEYNOTE PRESENTATIONS

KEYNOTE 1: HEALING WITH HONOUR: INTRODUCING A DUAL-TRACK MENTAL HEALTH GUIDE FOR UKRAINE'S MILITARY AND VETERANS

Speakers: Nina Brazhko & Dr. Oleksandr Kondrashov

Affiliations: University of Customs and Finance, Ukraine; Thompson Rivers University, Canada

Abstract

The full-scale war in Ukraine has made mental health an urgent issue, especially within military contexts where the question arises: how to remain human under inhumane conditions? Existing manuals often target commanders or psychologists, leaving soldiers and veterans without accessible support.

"Standing with Strength, Healing with Honour: A Dual-Track Mental Health Guide for Active Military and Veterans in Ukraine" addresses this gap. The dual-track model provides tailored resources for both active service members and veterans, offering continuity of care and identity. The guide includes clear explanations, self-assessment tools, reflective prompts, and practical exercises applicable in field and civilian life, covering stress, trauma, PTSD, stigma reduction, family and peer support, and identity restoration.

Grounded in international and Ukrainian research and refined through military personnel feedback, the guide combines academic rigor with practical usability. It requires no professional license, emphasizing compassion, confidentiality, and mutual growth. The parallel Instagram account @nina_thinks_ explains complex psychological concepts in simple terms, expanding impact beyond formal military settings.

KEYNOTE 2: INSTITUTIONAL SUPPORT FOR VETERANS – A MANIFESTATION OF THE UNIVERSITY'S SOCIAL RESPONSIBILITY

Speaker: Dr. Svitlana Arkhypova

Co-authors: Dr. Inna Belova, Nelia Nagaichuk

Affiliation: Cherkasy State Technological University, Ukraine

Abstract

Cherkasy State Technological University (CSTU) has launched a Center for Social Adaptation and Professional Development, which serves as an institutional support space for veterans, their family members, and people with disabilities. The initiative to establish the Center is driven by pressing social challenges, in particular, the need to provide quality assistance to individuals returning to civilian life after military service, as well as those who face physical or psychological barriers in the process of obtaining education, employment, and socialization. The main areas of the Center's work include: psychological support; educational and professional programs; social support; career counseling; cultural and educational activities.

The educational component of the activities of the Center for Social Adaptation and Professional Development of ChDTU is a key tool for developing the competencies necessary for the successful social and professional integration of veterans, persons with disabilities, and other vulnerable groups. The training courses offered as part of the Center's educational activities are aimed at developing a set of interdisciplinary competencies in students that contribute to their successful social adaptation, professional self-realization, and active participation in economic life, namely:

- personal and social competencies;
- professional and entrepreneurial competencies;
- financial and digital competencies.

In general, the educational focus of the Center is aimed at improving the adaptability, self-reliance, and competitiveness of its students, as well as creating conditions for their active participation in economic and public life.

The Center's activities include both in-person events (individual consultations, training sessions, master classes) and remote formats (online courses, webinars, video and telephone consultations). Active cooperation with business representatives, public associations, international organizations, and local government bodies is envisaged.

The creation of the Center at ChDTU is an example of the effective implementation of the socially responsible mission of a higher education institution, which contributes to the formation of an inclusive, just society focused on the development of human potential and ensuring equal access to support and opportunities for self-realization.

ACADEMIC AND COMMUNITY PRESENTATIONS: ACCEPTED ABSTRACTS

ВИКЛИКИ ЗБЕРЕЖЕННЯ ІНФРАСТРУКТУРИ УКРАЇНСЬКИХ МОРСЬКИХ ПОРТІВ ТА ПРІОРИТЕТИ ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ

Authors: Olha Kibik, Viacheslav Kotlubai

Affiliation: National University "Odesa Law Academy", Ukraine

Дослідження присвячене аналізу критичних викликів збереження інфраструктури українських морських портів в умовах повномасштабної війни та визначенню пріоритетів їхнього післявоєнного відновлення. Проведено комплексний аналіз руйнувань портової інфраструктури внаслідок російської агресії, оцінено економічний вплив на національну транспортну систему та зовнішньоторговельні операції. Визначено, що прямий збиток інфраструктурі України досяг 170 мільярдів доларів США станом на кінець 2024 року, з яких значну частину складають пошкодження транспортного сектору. Дослідження підкреслює стратегічну важливість морських портів як основи економічної стійкості України та необхідність комплексного підходу до їхнього відновлення з урахуванням європейських стандартів та сталих практик розвитку. Обґрунтовано концепцію "зеленого" відновлення портової інфраструктури як основи майбутньої конкурентоспроможності національної економіки та інтеграції України до європейської транспортної системи.

Метою дослідження є формування практичних рекомендацій щодо забезпечення операційної спроможності портів у воєнний період та створення підґрунтя для їхньої трансформації у сучасні, технологічно передові транспортні вузли, які сприятимуть економічному розвитку України та зміцненню її геополітичної позиції у чорноморському регіоні.

Ключові слова: морські порти, інфраструктура, війна, відновлення, транспорт, економіка, стійкість, інновації, екологічність, інтеграція.

EXISTENTIAL DETERMINANTS OF UKRAINIANS' RESILIENCE UNDER THE WARTIME CONDITIONS

Author: Dr. Yaryna Kaplunenko

Affiliation: Institute of Psychology of NAPN of Ukraine

This study explores the existential determinants of resilience among Ukrainians in wartime, framing the concept of “existential determinism of resilience.” It examines how freedom, responsibility, meaning, self-transcendence, and professional hardiness support adaptation under crisis.

In 2025, a pilot study with 113 participants (18–70) applied validated tools: CD-RISC-10, Existence Scale, Test of Fundamental Motivations, Professional Hardiness Questionnaire, and PTGI-X. Correlation and content analyses showed resilience levels were mostly average to high and associated with existential motivations (meaning, trust, freedom, self-worth), professional hardiness (involvement, control, risk acceptance), and posttraumatic growth (appreciation of life, spiritual change, personal strength). A smaller group with low resilience underscored the need for targeted support.

Resilience appears as a multidimensional integration of mental, emotional, spiritual, and professional resources, shaped through existential fulfilment and meaningful work. The findings align with social work ethics—human dignity, choice, responsibility, advocacy—and highlight the value of accessible, culturally responsive interventions.

Conclusion:

Existential resources and professional hardiness are central to resilience in wartime Ukraine. Embedding existentially oriented strategies in social work education and practice—meaning-making, value-based decisions, resilience training, and fostering posttraumatic growth—can strengthen adaptive capacity of individuals and communities in global uncertainty.

THE TRANSFORMATION OF METHODOLOGICAL PRINCIPLES OF REGIONAL DEVELOPMENT STRATEGIZING IN WARTIME CONDITIONS

Authors: Halyna Bublei, Prof. Dr. Anatolii Mokii, Prof. Dr. Mariia Fleychuk, Assoc. Prof. Dr. Stepan Koshkarov

Affiliations: Zaporizhzhya Institute of Economics and Information Technologies; M.I. Dolishniy Institute of Regional Research; Lviv University of Trade and Economics; Chernivtsi Cooperative Vocational College

The transformation of regional development strategizing during wartime has become a crucial task as regions face unprecedented security, social, and economic challenges. Effective strategies must integrate institutional and structural imperatives that ensure system resilience. The global environment reshapes regional institutions and economic structures, while war amplifies these pressures through disrupted supply chains, migration, and shifting economic activity.

Structural change is both an inevitable outcome of external shocks and a target of strategic management aimed at shaping a desired regional future. The interdependence between institutions and structure is critical: institutional reforms determine the trajectory of structural transformation, while structural shifts set new requirements for governance. Weak or parallel pseudo-institutions undermine decision-making and economic security, whereas a robust institutional framework supports reconstructive and resilient growth.

A systemic approach that links global influences, institutional factors, and structural dynamics is key to developing effective post-war recovery strategies. Such an approach enhances regional resilience, economic security, and competitiveness within the European integration process.

COST MANAGEMENT AS A FACTOR IN REDUCING FINANCIAL ANXIETY

Author: Yuliia Clark

Affiliation: S.U.C.C.E.S.S., Canada

Economic non-stability during war-time has intensified mental issues of Ukrainians, with financial anxiety becoming a key contributing factor. Among Ukrainian migrants, this anxiety is often heightened by uncertainty regarding legal status, job search obstacles, unpredictable periods of unemployment, the cost of living etc.

Developing personal expense management skills is an effective tool for reducing financial anxiety, particularly in the context of negative budgets (when expenses exceed income or income is absent). Identifying the dynamics and structure of personal expenses, payment timelines, cash-flow, and financial obligations helps recognize sources of overspending, improve planning, and build healthier financial habits.

Professional support in budgeting is important; however, when access to financial consultants or psychologists is limited, alternatives such as free social projects, helplines, and open-access financial literacy courses become essential. Thus, cost management as a part of financial literacy can be recognized as a resource for maintaining mental health.

DIGITAL RESILIENCE DURING WARTIME: SPATIO-TEMPORAL VISUALIZATION AS TECHNOLOGICAL RESPONSE TO CULTURAL DESTRUCTION

Author: Dr. Olha Buchel

Affiliation: New England Complex Systems Institute, United States

This research presents "Украдені скарби" (Stolen Treasures), an interactive spatio-temporal visualization created to tackle urgent cultural preservation challenges during the ongoing Russo-Ukrainian war. The project shows how digital humanities and knowledge organization can become tools of cultural resistance. Rather than reproducing the Russian imperial perspectives that have long shaped scholarly discourse, the platform's knowledge architecture deliberately centers Ukrainian historical narratives. Using visualization techniques from digital humanities, we transform spatio-temporal stories into compelling, accessible experiences for users. This approach contributes to both digital preservation efforts and decolonial scholarship, creating new ways to represent contested cultural heritage.

Working with metadata from over 110,000 artifacts—uncovered through archaeological excavations across Ukraine and tracked down by investigative journalists at Texty.org in Russian museums—the visualization breathes life into static artifact records. These become dynamic spatio-temporal maps tracing Ukrainian heritage from the Paleolithic period forward. The platform reveals how artifact density shifts across different regions and time periods, allowing users to connect material culture with pivotal moments in Ukrainian history. Beyond simply documenting cultural dispossession, it empowers users to uncover fresh insights and rediscover forgotten or misunderstood aspects of Ukraine's cultural legacy.

MARITIME IDENTITY: PORT CITIES, UKRAINIAN SEAMEN, AND TRANSNATIONAL CONNECTIONS

Author: Liliia Tsyganenko, Doctor of Historical Sciences, Professor

Affiliation: Danube Institute of the National University "Odessa Maritime Academy", Izmail, Ukraine

Abstract

This text explores maritime identity as a form of Ukrainian cultural resilience. Focusing on coastal cities, seafaring communities, and professional networks, it examines how Ukrainian sailors sustain and adapt national identity across borders. Drawing on memory, rituals, and transnational mobility, the work highlights how maritime life shapes belonging, language, and civic values. It includes academic engagement with maritime students, linking training to cultural continuity.

Social work values—dignity, solidarity, inclusion—are reflected in the lived experience of displaced and mobile seafarers. Their networks foster wellbeing, mutual aid, and diasporic storytelling. Justice and equity are addressed through cultural hybridity, minority language preservation, and traditional knowledge in globalized practice.

Lessons include anchoring identity in mobile professions, the role of coastal heritage in recovery, and the potential of maritime education to support civic transformation. These insights inform future social work in transnational, multilingual, and displaced settings.

MARITIME EDUCATIONAL INSTITUTIONS AS A SPACE OF CIVIL RESILIENCE AND SOLIDARITY IN WAR

Author: Alexandr Lebedenko, Doctor of Historical Sciences, Professor

Affiliation: Danube Institute of the National University "Odessa Maritime Academy", Izmail, Ukraine

Abstract

This presentation explores how maritime academies serve as spaces of civic resilience and identity formation during wartime. It focuses on Ukrainian students navigating professional training. The initiative draws on lived experience and institutional practice, highlighting student-led volunteerism, peer support, and hybrid learning models. It reflects core social work values: solidarity, dignity, and community empowerment under crisis. The academy fosters mutual aid, ethical leadership, and inclusive education, integrating social justice through participatory pedagogy and transnational collaboration. Diaspora partnerships and digital tools enhance outreach and equity. Impact is seen in strengthened student agency, emotional wellbeing, and civic engagement. The model while preparing youth for global citizenship. Lessons include the power of horizontal leadership, culturally responsive education, and the role of professional institutions in sustaining democratic values. The case offers insights for future social work education in conflict-affected and mobile communities.

EXTENDED ABSTRACTS

HOLODOMOR RESEARCH AND EDUCATION IMPACT

Author: Sophia Isajiw

Affiliation: Holodomor Research and Education Consortium, Canadian Institute of Ukrainian Studies, University of Alberta, Canada

The Holodomor Research and Education Consortium (HREC), established 2013 with Temerty Foundation support, promotes study, research, and teaching of the Holodomor—the 1932-33 Famine-Genocide in Soviet Ukraine. HREC leverages both movable cultural heritage (archival documents, photos, letters) and intangible heritage (survivor testimonies, songs, art, memorials) to deepen Holodomor understanding and global significance.

In Canada, HREC consults with provincial Ministries of Education advocating Holodomor inclusion in history and social studies curricula, emphasizing human rights education and engaged learning methodologies fostering critical thinking, historical inquiry, and student-led analysis. In Ukraine, HREC collaborates through the Verba Magistri Methodology Lab, training over 300 Ukrainian teachers in modern, inquiry-based pedagogy focused on human rights and genocide education.

HREC Education's work contributes to Ukrainian identity formation by connecting students with historical and cultural heritage while fostering commitment to justice, human rights, resilience, and global citizenship.

СОЦІАЛЬНІ ГАРАНТІЇ І ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У СИСТЕМІ СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАСЕЛЕННЯ В УКРАЇНІ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ

Author: Сергій Гаврильченко

**Affiliation: студент Черкаського державного технологічного університету,
Україна, м. Черкаси**

Науковий керівник: Світлана Архипова доктор педагогічних наук, професор

Система соціального забезпечення України є важливим інструментом реалізації державної політики у сфері соціального захисту, спрямованої на підтримку найбільш вразливих верств населення. У сучасних умовах, позначених воєнними викликами, економічною нестабільністю та зростанням соціальної нерівності, соціальні гарантії та зобов'язання держави набувають особливої ваги.

Соціальні гарантії в Україні закріплені Конституцією та низкою законодавчих актів. Вони включають право на соціальний захист, пенсійне забезпечення, допомогу у випадку безробіття, інвалідності, втрати годувальника, а також систему пільг для ветеранів війни, внутрішньо переміщених осіб, людей з інвалідністю. Держава бере на себе зобов'язання створити умови для гідного рівня життя громадян, забезпечення доступу до медичних та освітніх послуг, гарантування мінімальних соціальних стандартів.

В умовах сьогодення особливо актуальною є підтримка військовослужбовців та їхніх родин, ВПО, багатодітних сімей, літніх людей, які потребують додаткового захисту. Соціальні виплати, субсидії, програми житлової підтримки та професійної реінтеграції є важливими механізмами подолання кризових явищ.

Разом із тим, система соціального забезпечення стикається з низкою проблем: обмеженість фінансових ресурсів, складність процедур отримання допомоги, цифровий розрив для частини населення. Тому завданням держави та суспільства є модернізація механізмів надання соціальних послуг, підвищення їхньої адресності, впровадження електронних сервісів та міжнародних практик.

Таким чином, соціальні гарантії і зобов'язання у сучасній Україні є не лише формальними правами, а й реальними інструментами підтримки громадян. Від ефективності їхньої реалізації залежить соціальна стабільність, довіра до держави та перспективи подальшого розвитку суспільства.

Література:

1. Лук'янова, Г. Ю. (2021). Соціальні зобов'язання держави в умовах трансформації соціально-економічної системи. *Економіка та держава*, (9), 34–39.
2. Мінсоцполітики України. (2023). *Щорічна доповідь про стан системи соціального забезпечення в Україні*. Київ.
3. Островерх, С. В. (2022). Соціальні стандарти та їх реалізація в Україні: сучасні виклики. *Соціально-правові студії*, (2), 56–64.

4. Трощинський, В. П. (ред.). (2021). *Соціальна політика України в умовах євроінтеграції: виклики та перспективи*. Київ: НІСД.
5. Філіппова, Т. А. (2020). Соціальні права і гарантії в Україні: проблеми захисту та забезпечення. *Право України*, (7), 89–95.

РОЛЬ ГУМАНІТАРНОЇ ПОЛІТИКИ У ФОРМУВАННІ ІНКЛЮЗИВНОГО СЕРЕДОВИЩА В СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ ВИРІШЕННЯ

Author: Петро Куценко

Affiliation: студент Черкаського державного технологічного університету, Україна, м. Черкаси

Науковий керівник: Інна Белова, кандидат економічних наук, доцент Черкаського державного технологічного університету, Україна, м. Черкаси

Гуманітарна політика сучасної України дедалі більше орієнтована на формування інклюзивного середовища, яке гарантує рівні можливості для всіх громадян незалежно від їхніх фізичних, соціальних чи культурних особливостей. Створення інклюзивного простору є ключовим чинником демократизації суспільства, розвитку прав людини та зміцнення соціальної єдності.

Основними напрямками гуманітарної політики у цій сфері є: розвиток інклюзивної освіти, забезпечення безбар'єрності у громадських просторах, розширення доступу до культурних і соціальних послуг, формування толерантності у суспільній свідомості. Зокрема, Концепція розвитку інклюзивного освітнього середовища в Україні визначає інклюзію як один із пріоритетів державної освітньої політики (Кульчицька, 2020).

Водночас існують проблеми, що гальмують процес створення інклюзивного суспільства: обмеженість фінансування, недостатня підготовка кадрів для роботи з особами з особливими освітніми потребами, нерівномірність доступу до інклюзивних програм у містах і сільській місцевості, збереження стереотипів у суспільній свідомості (Денисюк, 2021).

Перспективи розвитку інклюзивної гуманітарної політики пов'язані з активною імплементацією міжнародних стандартів, зокрема Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю, інтеграцією цифрових технологій у сферу освіти та соціальних послуг, розширенням міжсекторального партнерства (держави, громадських організацій, бізнесу).

Отже, гуманітарна політика України у сфері інклюзії є важливим чинником соціальної інтеграції та демократичного розвитку. Подолання існуючих проблем і впровадження сучасних практик дозволять створити справді безбар'єрне середовище, що відповідатиме європейським стандартам і суспільним очікуванням.

Література:

1. Кульчицька, О. (2020). Інклюзивна освіта в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку. *Педагогічний дискурс*, 28, 45–52.
2. Денисюк, О. (2021). Формування інклюзивного середовища в умовах гуманітарних викликів. *Соціальна робота і освіта*, 8(2), 112–120.
3. Convention on the Rights of Persons with Disabilities (CRPD). United Nations, 2006.

PERSONALIZATION OF SOCIAL SERVICES FOR INTERNALLY DISPLACED PERSONS: PROBLEMS AND PROSPECTS

Author: Taranukha Tetiana Petrivna

Affiliation: Master's student, specialty 232 «Social Security»

Research supervisor: Doctor of Pedagogical Sciences, Professor Arkhypova Svitlana Petrivna, Cherkasy State Technological University, Ukraine

The scale of internal displacement in Ukraine necessitates a shift from a universal to a personalized model of social services, as the effective recovery of over 4.6 million IDPs (including almost 1 million children and a large proportion of elderly individuals) depends on an individualized approach [1]. Personalization, which considers not only basic needs but also psychological state and professional experience, is critically important for the resilience of displaced persons. The main problem in implementing this model lies in insufficient interagency coordination and the absence of a unified digital platform for operational data collection. This leads to inefficiency, while a high dependence on state aid (63% of IDPs) and a significant need for employment (128 thousand IDPs) indicate the necessity of individualizing financial and educational services. An additional obstacle is the staff shortage and insufficient qualification of social workers in crisis psychology [2, s. 36-48].

Thus, in summary, the existing system is unable to fully address the individual needs of IDPs, requiring immediate reform. Prospects are focused on creating a flexible but standardized system for needs assessment, developing a cyber-secure national digital database, and investing in specialist training. A key element is the engagement of IDPs themselves in the planning process, transforming them into active subjects of their own recovery.

List of references

1. IOM in Ukraine. URL: <https://ukraine.iom.int/uk/mom-v-ukrayini>
2. Hrytsenko, H. M. (2024). Digitalization of social services: problems of opportunities and competencies. *Actual problems of law: theory and practice*, (47), 36–48.

RESILIENCE AND BURNOUT: PSYCHOLOGICAL CHALLENGES AND SUPPORT MECHANISMS FOR UKRAINIAN STUDENTS IN HYBRID LEARNING AND LIVING ABROAD

Author: Mykhailo ZHURBA

Affiliation: student of group SZ25 Cherkasy State Technological University

Supervisor Inna BELOVA, Ph.D., Associate Professor, Head of the Department of Social Security Cherkasy State Technological University

Annotation

The article examines the psychological challenges faced by Ukrainian students in the context of hybrid learning and living abroad. It analyzes the phenomenon of psychological burnout and its relationship with socio-cultural and academic factors. Particular attention is paid to the concept of resilience as an adaptive resource that allows students to remain effective in their academic and social activities despite stressful conditions. The paper describes key challenges—cultural adaptation, social isolation, uncertainty about the future, and academic overload. It also outlines mechanisms for supporting students, including the development of self-regulation skills, social and institutional support, preservation of cultural identity, and the formation of stress resistance. It concludes that a comprehensive approach is needed, combining personal, social, and educational resources to overcome burnout and build resilience among Ukrainian students in a globalized environment.

Keywords

resilience; psychological burnout; Ukrainian students; hybrid learning; cultural adaptation; social support; mental health; academic challenges

Вступ

The current realities of Ukrainian students are defined by a combination of academic challenges, adaptation to hybrid educational formats, and the socio-psychological difficulties of living abroad. The war in Ukraine, mass migration, remote education, and cultural transformations create a unique context that exacerbates the risks of psychological burnout and, at the same time, highlights the need to develop resilience. Psychological resilience is seen as a resource that enables individuals to adapt to stressful conditions while maintaining effectiveness in learning and everyday life (Masten, 2021).

Theoretical foundations of the problem

Psychological burnout in students manifests itself through emotional exhaustion, cynicism, and decreased motivation to study (Schaufeli et al., 2002). In the case of Ukrainian

students, these symptoms may be exacerbated by uncertainty about the future, cultural adaptation, and social isolation abroad.

Resilience is defined as the process of positive adaptation despite the presence of serious risks (Ungar, 2019). For students, it includes cognitive (flexible thinking), emotional (self-regulation), social (support from family, friends, communities), and spiritual components.

Hybrid educational models create both opportunities and risks. They promote academic mobility but increase the burden on students' self-control, self-discipline, and technical literacy (Garrison & Vaughan, 2013).

Psychological challenges faced by Ukrainian students

Psychological challenges faced by Ukrainian students

Ukrainian students studying abroad are inevitably faced with the process of cultural adaptation, which requires them to integrate into a new sociocultural environment while preserving their national identity. According to J. Berry's model of acculturation strategies (Berry, 2005), individuals can choose between integration, assimilation, separation, and marginalization. For Ukrainian students, the integration strategy is particularly relevant, as it allows them to participate in the life of the host culture while preserving their own ethnocultural characteristics.

However, the adaptation process is often accompanied by “culture shock” (Ward et al., 2001), which manifests itself through disorientation, stress, and a decrease in self-confidence. For young people who find themselves abroad, these difficulties can be exacerbated by a sense of loss of their familiar environment and the need to quickly integrate into the educational system of another country. Maintaining ties with Ukrainian culture through student associations, community initiatives, and online communities serves as a powerful protective factor that supports psychological resilience.

Social isolation is one of the leading factors of psychological burnout among students in the diaspora. The lack of an extended circle of social contacts, communication barriers, differences in communication styles, and feelings of “otherness” can lead to increased loneliness

At the same time, studies confirm that social support is a key resource in reducing the risks of emotional exhaustion (Taylor, 2011). Not only family and friendship ties are important, but also support from academic institutions—curators, mentors, and student organizations. Involvement in collective activities, volunteer initiatives, and international student programs helps to foster a sense of belonging and reduces the negative effects of isolation.

One of the leading stressors for Ukrainian students is the high uncertainty of the future. Caused by war, economic instability, and the need to constantly balance between studying and safety issues, this uncertainty provokes anxiety and feelings of helplessness.

Psychological research shows that situations of prolonged unpredictability significantly reduce an individual's adaptive resources and can accelerate the development of burnout (Grupe & Nitschke, 2013).

In the context of learning, this manifests itself in reduced concentration, difficulties with planning academic tasks, and avoidance of long-term projects. Students tend to think in the short term because long-term prospects seem too unstable. Therefore, an important area of support is the development of tolerance for uncertainty and the teaching of flexible planning techniques.

The hybrid learning format, which combines offline and online components, requires a high level of self-discipline and cognitive flexibility from students. According to research, hybrid learning can increase motivation and effectiveness when properly organized (Garrison & Vaughan, 2013). However, for students who are under constant stress due to war and adaptation abroad, this format often becomes an additional burden.

Typical challenges include the need to work in different educational environments simultaneously, high digital literacy requirements, and difficulties with time management due to time zone differences. The accumulation of these factors leads to a decrease in academic motivation, which is one of the predictors of burnout among students (Salmela-Aro & Upadyaya, 2014). An important mechanism for overcoming overload is the development of self-management skills, as well as institutional measures such as flexible deadlines, teacher support, and the creation of adapted educational programs.

Mechanisms for supporting and preventing burnout

1. **Developing self-regulation skills.** Mindfulness practices and relaxation techniques have been shown to be effective in reducing burnout symptoms (Garland et al., 2015).
2. **Social and psychological support.** Mutual aid groups and student communities help to foster a sense of belonging and security.
3. **Institutional measures.** Universities can create psychological support programs, stress resistance training, and mentoring initiatives.
4. **Preserving cultural identity.** Participation in cultural and community events supports a sense of roots and strengthens psychological resilience.
5. **Balance between study and leisure.** Developing time management skills reduces overload and contributes to increased academic productivity.

Conclusions

Ukrainian students in hybrid education and living abroad face multidimensional challenges that affect their mental health and academic performance. Psychological resilience is a key resource in overcoming burnout and maintaining inner balance. Systemic measures—from personal strategies to institutional support—should become a priority in educational and social policy.

Literature

- Berry, J. W. (2005). Acculturation: Living successfully in two cultures. *International Journal of Intercultural Relations*, 29(6), 697–712. <https://doi.org/10.1016/j.ijintrel.2005.07.013>
- Garland, E. L., Farb, N. A., Goldin, P., & Fredrickson, B. L. (2015). Mindfulness broadens awareness and builds eudaimonic meaning: A process model of mindful positive emotion regulation. *Psychological Inquiry*, 26(4), 293–314. <https://doi.org/10.1080/1047840X.2015.1064294>
- Garrison, D. R., & Vaughan, N. D. (2013). *Blended learning in higher education: Framework, principles, and guidelines*. Jossey-Bass.
- Grupe, D. W., & Nitschke, J. B. (2013). Uncertainty and anticipation in anxiety: An integrated neurobiological and psychological perspective. *Nature Reviews Neuroscience*, 14(7), 488–501. <https://doi.org/10.1038/nrn3524>
- Masten, A. S. (2021). Resilience of children in disasters: A multisystem perspective. *International Journal of Psychology*, 56(1), 1–11. <https://doi.org/10.1002/ijop.12737>
- Salmela-Aro, K., & Upadaya, K. (2014). School burnout and engagement in the context of demands–resources model. *British Journal of Educational Psychology*, 84(1), 137–151. <https://doi.org/10.1111/bjep.12018>
- Sawir, E., Marginson, S., Deumert, A., Nyland, C., & Ramia, G. (2008). Loneliness and international students: An Australian study. *Journal of Studies in International Education*, 12(2), 148–180. <https://doi.org/10.1177/1028315307299699>
- Schaufeli, W. B., Martinez, I. M., Pinto, A. M., Salanova, M., & Bakker, A. B. (2002). Burnout and engagement in university students. *Journal of Cross-Cultural Psychology*, 33(5), 464–481. <https://doi.org/10.1177/0022022102033005003>
- Taylor, S. E. (2011). Social support: A review. In M. S. Friedman (Ed.), *The Oxford handbook of health psychology* (pp. 189–214). Oxford University Press.
- Ungar, M. (2019). Designing resilience research: Using multiple methods to investigate risk exposure, promotive and protective processes, and contextually relevant outcomes for children and youth. *Child Abuse & Neglect*, 96, 104098. <https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2019.104098>
- Ward, C., Bochner, S., & Furnham, A. (2001). *The psychology of culture shock* (2nd ed.). Routledge.

ЗАСАДИ ДОБРОЧЕСНОГО ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У ВИЩІЙ ОСВІТІ

Author: Ноздріна Лариса

Affiliation: к.е.н., доцент, доцент кафедри Інформаційних систем в менеджменті, Львівський національний університет ім. І. Франка

Анотація

В публікації описано використання ШІ у вищій освіті України та пов'язані з цим ризики академічної недоброчесності та способи запобігання ним на прикладі рекомендацій МОН та досвіду ЛНУ.

Ключові слова: *сингулярність, штучний інтелект, вища освіта, академічна недоброчесність.*

Штучний інтелект (ШІ) є стратегічною технологією в епоху сингулярності, коли за словами футуролога Р. Курцвейла людство очікує позитивне майбутнє, де злиття людського та штучного інтелекту приведе до значного розширення можливостей людства і вирішення багатьох проблем [1]. Це кардинально трансформує економіку, суспільство, а відповідно і вимоги до модернізації освіти, зокрема вищої школи. Відтак метою даної публікації є теоретичні та методичні підходи до використання ШІ у вищій освіті України із збереженням етичних норм доброчесності викладачів та студентів в навчальному процесі.

Використання ШІ та пов'язані з цим ризики академічної недоброчесності у вищій освіті. В останні роки технології ШІ стрімко інтегруються в освітній та науковий простір, трансформуючи процеси викладання, навчання та оцінювання, і тому, за умови етичного та відповідального ставлення, впровадження ШІ у простір вищої освіти є вкрай важливим [2]. За прогнозами, глобальні витрати на ШІ в освіті досягнуть 6 мільярдів доларів США до 2025 р., причому 60% навчальних закладів вже використовують ШІ, а 80% планують розширити його застосування [3]. Особливої популярності у вищій освіті набуває генеративний ШІ (генШІ), основними напрямками використання якого є: 1) оцінювання; 2) прогнозування навчальної траєкторії; 3) асистування, тьюторинг; 4) управління навчанням. Існуючі рекомендації щодо використання ШІ в освіті, зокрема у вищій школі, підкреслюють необхідність людиноцентризму, етичності та надійності. Міжнародні організації (ЮНЕСКО, ЄС, ОЕСР) розробили ціннісні принципи цього процесу, що передбачають прозорість, підзвітність, конфіденційність, безпеку та інклюзивність [4]. Україна також розробила рекомендації, щодо відповідального впровадження ШІ, де підкреслюється, що заборона генШІ є недалекоглядною та шкідливою ініціативою [5]. Замість заборони, рекомендується розробляти чіткі політики та навчати ШІ-грамотності.

Поряд із перевагами, які надає ШІ в процесі набуття знань у вищій школі, застосування ШІ створює значні виклики для академічної доброчесності: ризики плагіату, фальсифікації даних, несанкціонованої співпраці та зниження когнітивних навичок. Особливу небезпеку становить "галюцинування" генШІ, що продукує неточну або хибну інформацію, тому отриманий результат необхідно аналізувати та перевіряти.

Відповідальність за порушення доброчесності, пов'язані з ШІ, несе користувач, особливо при свідомому використанні його для продукування плагіату.

На основі опрацьованої літератури [5] та власного досвіду пропоную низку способів недопущення порушення доброчесності в навчальному процесі. Для викладачів - це: чітке визначення меж дозволеного використання ШІ в завданнях; заохочення відкритого діалогу з студентами про можливості та обмеження ШІ; вимога атрибуції використання ШІ із зазначенням промптів та модифікацій; диверсифікація методів оцінювання; постійне оновлення завдань. Для студентів: неухильне дотримання політик вишу щодо застосування ШІ та правил викладача конкретної дисципліни; обов'язкове зазначення факту використання ШІ у роботі; демонстрація промπτу, інструменту ШІ та (при потребі) допоміжних вхідних файлів, методів та етапів обробки результату.

Мій досвід викладання дисципліни ІКТ для 1-го курсу бакалаврів ЛНУ засвідчив використання ШІ студентами навіть під час виконання лабораторних робіт і під час зимової індивідуальної навчальної практики. Але його використання не стає запорукою хорошої оцінки, оскільки захист робіт відбувається лише очно, під час якого треба не лише продемонструвати розуміння виконаних завдань, а й відповісти на низку питань і виконати інші додаткові дії за запитом викладача. Також лише цього року були помічені занадто високі бали за проходження підсумкового тесту студентами з дисципліни «Управління проєктами інформатизації» на платформі MOODLE, що як показав мій власний експеримент було пов'язано з використанням ШІ до викладених презентацій лекцій, на основі яких і створювались тести. Висновок, який був зроблений: робити тексти лекцій на період здачі тестів недоступними; 2) доповнювати тести розв'язанням реальних кейсів, які будуть оцінюватись вищими балами; 3) зменшити час відповіді на тести до експериментально встановленого мінімального; 4) щорічно оновлювати тести.

Висновки. Сьогодні ШІ є невід'ємним чинником модернізації вищої освіти, пропонуючи інноваційні рішення покращення ефективності навчального процесу у вищій школі. Але також існують ризики несанкціонованого використання ШІ, які порушують засади академічної доброчесності. що вимагає збалансованого та відповідального підходу освітньої спільноти. Загалом, ключовим є підтримання відкритого діалогу між викладачем і студентами про можливості та обмеження ШІ, про що засвідчив досвід ЛНУ. Напрямами подальших досліджень буде вивчення інструментів виявлення ШІ-контенту, а також підходи до забезпечення технологічних засобів захисту (TPM) платформи електронного навчання ЛНУ MOODLE для перешкоджання недоброчесного використання ШІ в навчальному процесі вишу.

Список використаних джерел

1. Рей Курцвейл пророкує: “сингулярність” до 2045 року // Future Now. 2025. 15 вересня. URL: <https://futurenow.com.ua/rej-kurtsvejl-prorokuye-syngulyarnist-do-2045-roku> (дата звернення: 15.09.2025).
2. Tirana Communiqué. TIRANA EHEA MINISTERIAL CONFERENCE. 2024. 24 May. URL: <https://ehea.info/Immagini/Tirana-Communique.pdf> (дата звернення: 15.09.2025).

3. Гриценчук О. Використання штучного інтелекту в освіті: тенденції та перспективи в Україні та за кордоном // Вісник кафедри ЮНЕСКО «Неперервна професійна освіта XXI століття». 2024. Вип. 10. DOI: 10.35387/ucj.2(10).2024.0012.

4. Generation AI: Navigating the opportunities and risks of artificial intelligence in education // UNESCO. 2024. 18 September. URL: <https://www.unesco.org/en/articles/generation-ai-navigating-opportunities-and-risks-artificial-intelligence-education> (дата звернення: 15.09.2025).

5. Рекомендації щодо відповідального впровадження та використання технологій штучного інтелекту в закладах вищої освіти. МОН України. 2025. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/news/shi-v-zakladakh-vyshchoi-osvity-24-04-2025.pdf> (дата звернення: 15.09.2025).

ВИКЛИКИ ЗБЕРЕЖЕННЯ ІНФРАСТРУКТУРИ УКРАЇНСЬКИХ МОРСЬКИХ ПОРТІВ ТА ПРІОРИТЕТИ ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ

Authors: Кібік О.М. and Котлубай В.О.

Affiliation: Національний університет «Одеська юридична академія»

Анотація

Дослідження присвячене аналізу критичних викликів збереження інфраструктури українських морських портів в умовах повномасштабної війни та визначенню пріоритетів їхнього післявоєнного відновлення. Проведено комплексний аналіз руйнувань портової інфраструктури внаслідок російської агресії, оцінено економічний вплив на національну транспортну систему та зовнішньоторговельні операції. Визначено, що прямий збиток інфраструктурі України досяг 170 мільярдів доларів США станом на кінець 2024 року, з яких значну частину складають пошкодження транспортного сектору. Дослідження підкреслює стратегічну важливість морських портів як основи економічної стійкості України та необхідність комплексного підходу до їхнього відновлення з урахуванням європейських стандартів та сталих практик розвитку. Обґрунтовано концепцію "зеленого" відновлення портової інфраструктури як основи майбутньої конкурентоспроможності національної економіки та інтеграції України до європейської транспортної системи.

Ключові слова: морські порти, інфраструктура, війна, відновлення, транспорт, економіка, стійкість, інновації, екологічність, інтеграція

Мета. Метою дослідження є формування практичних рекомендацій щодо забезпечення операційної спроможності портів у воєнний період та створення підґрунтя для їхньої трансформації у сучасні, технологічно передові транспортні вузли, які сприятимуть економічному розвитку України та зміцненню її геополітичної позиції у чорноморському регіоні.

Основний текст. Українські морські порти традиційно відігравали ключову роль у забезпеченні економічної активності держави, слугуючи основними воротами для зовнішньоторговельних операцій та транзитних перевезень. До початку повномасштабної російської агресії портова система України обробляла понад 160 мільйонів тонн вантажів щороку, забезпечуючи близько 60% експортних операцій країни та формуючи значний внесок у валовий внутрішній продукт. Географічне розташування України створювало унікальні можливості для розвитку транзитного потенціалу.

Повномасштабне вторгнення Росії в Україну кардинально змінило функціонування національної портової системи, спричинивши безпрецедентні руйнування та порушення логістичних ланцюгів. Прямий збиток інфраструктурі України внаслідок війни досяг 170 мільярдів доларів США станом на кінець 2024 р., при цьому транспортний сектор зазнав одних з найбільших втрат [1]. Морські порти опинилися під безпосереднім впливом воєнних дій. Найбільш критичного впливу зазнали порти Азовського моря, зокрема Маріупольський порт, який був повністю зруйнований у результаті тривалої облоги міста у березні-травні 2022 р. Втрата цього

ключового промислового порту означала не лише пряме пошкодження інфраструктури, але й розрив критично важливих логістичних ланцюгів для металургійної промисловості України. Бердянський порт також опинився під окупацією, що призвело до повної зупинки його комерційних операцій та значного пошкодження портових споруд. Херсонський порт тривалий час перебував під російським контролем, що унеможливило його використання для експортних операцій та спричинило деградацію інфраструктурних об'єктів. Порти Великої Одеси зазнали систематичних ракетних обстрілів, спрямованих на пошкодження критичної інфраструктури. Зокрема, були пошкоджені зернові термінали, складські приміщення, залізничні під'їзні шляхи та трубопровідні системи, що значно обмежило їхню пропускну спроможність. Мінування Чорного моря з боку Росії призвело до фактичної блокади українських портів у перші місяці війни. Наведене спричинило катастрофічне зниження вантажообігу – з 160 мільйонів тонн у 2021 р. до менш ніж 20 мільйонів тонн у 2022 р. [1]. В умовах блокади традиційних морських шляхів українська портова система була змушена здійснити радикальну трансформацію операційних моделей та пошук альтернативних логістичних рішень. Ключовим елементом адаптації стала переорієнтація вантажопотоків на Дунайські порти, які набули критичного значення для підтримання зовнішньоторговельних операцій та були швидко модернізовані, розширені для обробки збільшених обсягів вантажів.

Стабілізація чорноморського судноплавства у 2024 р. стала результатом впровадження українського морського коридору, який почав функціонувати після виходу Росії з Чорноморської зернової ініціативи у липні 2023 р. Цей коридор, створений зусиллями українських військово-морських сил та за підтримки міжнародних партнерів, дозволив відновити частковий доступ до портів Великої Одеси, хоча й в умовах підвищених ризиків. Загальна місткість іноземних зернових суден, що прибули в Україну протягом першого кварталу 2024 року, включаючи чорноморські порти та Дунай, склала 25,1 мільйона тонн дедвейту, що на 78% більше порівняно з аналогічним періодом 2023 року [1, 2]. Створення системи конвоїв та впровадження спеціальних процедур безпеки дозволили частково відновити експортні операції через чорноморські порти. У лютому 2024 року Україна відвантажила рекордні з часу початку війни обсяги вантажів з портів Великої Одеси в рамках українського коридору. Цей успіх демонструє потенціал української портової системи до адаптації в екстремальних умовах та здатність до інноваційних рішень у сфері логістики. Водночас, функціонування морського коридору залишається вкрай ризикованим через постійну загрозу ракетних ударів та морського мінування з боку російських сил [2]. Було активізовано розвиток сухопутних альтернатив, включаючи залізничні та автомобільні перевезення через кордони з країнами ЄС. Розширено пропускну спроможність прикордонних переходів та створено спеціальні логістичні коридори для прискорення митних процедур. Наведені заходи дозволили частково компенсувати втрати від блокади морських портів, хоча собівартість сухопутних перевезень значно перевищує морські, що негативно впливає на рівень конкурентоспроможності українського експорту.

Воєнний стан створив комплекс взаємопов'язаних викликів, які значно ускладнили функціонування української портової системи та вимагають системного

підходу до їхнього вирішення. Найбільш критичним викликом є забезпечення фізичної безпеки портових об'єктів та персоналу в умовах постійної загрози ракетних ударів та диверсійних дій. Необхідність функціонування в режимі підвищеної готовності значно збільшила операційні витрати портів, оскільки потребує постійного утримання заходів безпеки та аварійного реагування. Кадрова проблема набула особливої гостроти через мобілізацію працездатного населення до лав збройних сил та масову трудову міграцію до європейських країн. Портова галузь, яка традиційно вимагала високоспеціалізованих кадрів, зіткнулася з дефіцитом досвідчених докерів, крановиків, диспетчерів та інженерно-технічного персоналу. Цей дефіцит негативно впливає не лише на поточну операційну ефективність портів, але й створює довгострокові ризики для відновлення повноцінного функціонування після завершення війни. Додатковою проблемою стала необхідність забезпечення соціального захисту працівників портів, які продовжують роботу в небезпечних умовах. Фінансові обмеження, пов'язані з переорієнтацією державного бюджету на оборонні потреби, призвели до значного скорочення інвестицій у розвиток та модернізацію портової інфраструктури. Державні кошти, що раніше спрямовувалися на поглиблення акваторій, оновлення портового обладнання та розвиток цифрових систем управління, тепер перенаправлені на забезпечення національної безпеки. Екологічні виклики також набули критичного характеру внаслідок воєнних дій. Забруднення Чорного моря нафтопродуктами та токсичними речовинами створює серйозні ризики для морської екосистеми та рибного господарства. Такі екологічні проблеми матимуть довгостроковий вплив на функціонування портів та потребуватимуть значних інвестицій у природоохоронні технології.

Сучасні виклики функціонування українських портів актуалізували необхідність прискореної цифровізації та впровадження передових технологій управління логістичними процесами. Воєнні умови, з одного боку, ускладнили процеси технологічної модернізації через обмежені фінансові ресурси, а з іншого – продемонстрували критичну важливість автоматизації та цифровізації для забезпечення операційної стійкості. Кіберзахист портової інфраструктури став одним з пріоритетних напрямів забезпечення національної безпеки, оскільки кількість кібератак на критичну інфраструктуру зросла на 287% протягом 2022-2025 років.

Впровадження систем штучного інтелекту та машинного навчання для оптимізації портових операцій може розглядатися як стратегічний напрям майбутнього розвитку.

Розвиток електронного документообігу та цифрових платформ для взаємодії з клієнтами став невідкладною необхідністю для забезпечення прозорості операцій та зниження корупційних ризиків.

Відновлення та модернізація української портової системи неможливі без масштабного міжнародного співробітництва та залучення іноземних інвестицій. За попередніми оцінками експертів, відновлення лише портів Одеської області потребує щонайменше 500 мільйонів доларів США. Загальна вартість відновлення та відбудови в Україні протягом наступного десятиліття оцінюється у 524 мільярди доларів США, що підкреслює масштаб необхідних інвестицій [3].

Світовий банк, Європейський банк реконструкції та розвитку, та інші міжнародні фінансові інституції розробили спеціальні програми підтримки критичної інфраструктури України. Ці програми передбачають не лише пряме фінансування відновлювальних робіт, але й технічну допомогу у впровадженні сучасних технологій управління портами, навчанні персоналу та розробці стратегічних планів розвитку. Особлива увага приділяється забезпеченню екологічної стійкості відновлювальних проектів та їхній відповідності міжнародним стандартам охорони навколишнього середовища.

Приватні інвестори, незважаючи на воєнні ризики, виявляють зростаючий інтерес до участі у відновленні української портової інфраструктури. Створення спеціальних механізмів страхування воєнних ризиків та державних гарантій для інвесторів може сприяти залученню приватного капіталу до критично важливих проектів. Концесійні моделі управління портами, які довели свою ефективність у багатьох європейських країнах, розглядаються як перспективний механізм залучення інвестицій та впровадження передових технологій управління.

Післявоєнне відновлення української портової системи повинно ґрунтуватися на принципах сталого розвитку та "зеленої" економіки, що відповідає сучасним глобальним тенденціям та вимогам європейської інтеграції. Екологічна реабілітація морського середовища Чорного моря стане одним з найбільших викликів післявоєнного періоду, враховуючи масштаби забруднення внаслідок воєнних дій.

Впровадження "зелених" технологій у портовій галузі включає перехід на відновлювані джерела енергії для живлення портового обладнання, використання електричних та гібридних транспортних засобів для внутрішньопортових перевезень, та запровадження систем утилізації відходів відповідно до європейських стандартів. Сонячні та вітрові електростанції можуть забезпечити енергетичну автономію портів та знизити їхній вплив на навколишнє середовище.

Розвиток "зелених" портів передбачає також впровадження систем моніторингу якості повітря та води, контролю викидів забруднюючих речовин, та застосування екологічно чистих технологій обробки вантажів. Сертифікація портів відповідно до міжнародних екологічних стандартів, таких як EcoPorts або Green Marine, може підвищити їхній рівень конкурентоспроможності на світовому ринку та привабити екологічно відповідальних клієнтів.

Циркулярна економіка може стати основою нової моделі функціонування українських портів, де відходи одних процесів стають ресурсами для інших. Переробка та повторне використання матеріалів, впровадження систем замкнутого водопостачання, та мінімізація відходів можуть значно знизити екологічний слід портової діяльності. Це також створює додаткові економічні можливості через розвиток супутніх галузей переробки та утилізації, що може сприяти створенню нових робочих місць та диверсифікації портової економіки.

Відновлення української портової системи має значний соціально-економічний вимір, оскільки порти традиційно є центрами економічної активності та забезпечують зайнятість для значної кількості населення прибережних регіонів. Розвиток людського капіталу через створення спеціалізованих навчальних центрів та програм професійної перепідготовки є критично важливим для забезпечення портової галузі

кваліфікованими кадрами. Співпраця з іноземними університетами та навчальними закладами може забезпечити трансфер знань та впровадження найкращих практик у сфері портового менеджменту, логістики та морських технологій. Гендерна рівність та інклюзивність повинні стати інтегральними принципами відновлення портової галузі, враховуючи необхідність залучення всіх сегментів суспільства до економічного відродження країни. Розвиток портових міст як сучасних урбаністичних центрів з високою якістю життя є важливим аспектом комплексного відновлення. Підтримка малого та середнього бізнесу у портових регіонах через створення спеціальних економічних зон та надання пільгових умов для інвестицій може сприяти диверсифікації економіки та зниженню залежності від великих портових операторів. Розвиток супутніх галузей, таких як судноремонт, логістичні послуги, складське господарство та переробна промисловість, створить синергетичний ефект та підвищить загальну економічну ефективність портових кластерів.

Висновки та рекомендації. Проведений аналіз демонструє, що українська портова система опинилася в центрі безпрецедентних викликів, спричинених повномасштабною російською агресією, проте водночас отримала унікальну можливість для кардинальної трансформації та модернізації відповідно до найсучасніших світових стандартів. Руйнування традиційних операційних моделей та необхідність пошуку альтернативних рішень стимулювали інноваційні підходи та прискорили процеси адаптації до нових реалій глобальної логістики. На основі проведеного дослідження сформульовано ключові рекомендації для забезпечення ефективного відновлення та розвитку української портової інфраструктури. Реалізація рекомендацій дозволить не лише відновити функціональність української портової системи, але й перетворити її на сучасний, конкурентоспроможний та сталий елемент європейської транспортної інфраструктури.

Перелік використаних джерел

1. Звіт про прямі збитки інфраструктури від руйнувань внаслідок військової агресії Росії проти України станом на листопад 2024 року: звіт за 2024 рік. Київська школа економіки. Київ, 2025. 28 с. URL: https://kse.ua/wp-content/uploads/2025/02/KSE_Damages_Report-November-2024-UA.
2. Пріоритети розвитку реального сектора в умовах війни та повоєнного відновлення економіки України: аналіт. доп. / [О. В. Собкевич, А. В. Шевченко, В. М. Русан та ін.] ; за загальн. ред. Я. А. Жаліла. Київ: НІСД, 2024. 104 с. URL: <https://doi.org/10.53679/NISSanalytrep.2024.03>.
3. Стратегії відновлення та розвитку Одеської області до 2027 року. URL: https://oda.od.gov.ua/strapi/uploads/Proyekt_Planu_zahodiv_z_realizacziyi_Strategiyi_na_2025_2027_roki_3bbddc501f.pdf.

DIGITAL RESILIENCE DURING WARTIME: SPATIO-TEMPORAL VISUALIZATION AS TECHNOLOGICAL RESPONSE TO CULTURAL DESTRUCTION

Author: Dr. Olha Buchel

Affiliation: Researcher, New England Complex Systems Institute, Boston, MA, USA

Abstract

This research presents "Украдені скарби" (Stolen Treasures), an interactive spatio-temporal visualization created to tackle urgent cultural preservation challenges during the ongoing Russo-Ukrainian war. The project shows how digital humanities and knowledge organization can become tools of cultural resistance. Rather than reproducing the Russian imperial perspectives that have long shaped scholarly discourse, the platform's knowledge architecture deliberately centers Ukrainian historical narratives. Using visualization techniques from digital humanities, we transform spatio-temporal stories into compelling, accessible experiences for users. This approach contributes to both digital preservation efforts and decolonial scholarship, creating new ways to represent contested cultural heritage.

Working with metadata from over 110,000 artifacts—uncovered through archaeological excavations across Ukraine and tracked down by investigative journalists at Texty.org in Russian museums—the visualization breathes life into static artifact records. These become dynamic spatio-temporal maps tracing Ukrainian heritage from the Paleolithic period forward. The platform reveals how artifact density shifts across different regions and time periods, allowing users to connect material culture with pivotal moments in Ukrainian history. Beyond simply documenting cultural dispossession, it empowers users to uncover fresh insights and rediscover forgotten or misunderstood aspects of Ukraine's cultural legacy.

Keywords

wartime cultural preservation, spatio-temporal visualization, digital resilience, technological innovation, sustainable heritage protection, cultural destruction response, digital humanities methodology, crisis adaptation, technological change, future preservation strategies

Purpose

The primary objective of this research is to demonstrate how innovative visualizations can address challenges of cultural preservation during wartime while establishing an infrastructure for future heritage protection. Specifically, this study aims to: (1) show how digital technology can provide immediate response capabilities during active cultural

destruction; (2) demonstrate technological innovations that transform Russian static metadata into dynamic research and educational tools for Ukrainian audiences; (3) provide models for cultural preservation that maintain accessibility despite systematic physical destruction; and (4) illustrate how digital tools can build resilience for future cultural preservation challenges during periods of crisis.

Technological Response to Wartime Cultural Destruction

The ongoing war in Ukraine represents an unprecedented scale of cultural destruction, with attacks on museums, libraries, archaeological sites, and cultural institutions across Ukrainian territories. Traditional preservation approaches—physical security, institutional protection, academic documentation—prove inadequate when cultural sites themselves become military targets. The ‘Украдені скарби’ platform demonstrates how spatio-temporal visualizations can digitally resist the destruction of cultural heritage.

Built on Texty.org.ua’s collection of over 110,000 Ukrainian artifacts held in Russian museums, the platform reveals how current wartime cultural destruction reflects centuries-old patterns of Russian colonial appropriation. The spatiotemporal visualization enables users to trace how imperial “archaeological expeditions,” dating back to the 18th century, played a crucial role in constructing Russian narratives that denied Ukraine’s cultural autonomy.

The platform's architecture addresses critical challenges in decolonizing cultural knowledge: how to restore Ukrainian cultural geography when artifacts remain physically in Russian institutions, how to ruin imperial curatorial frameworks that present Ukrainian heritage as "regional Russian culture," and how to build research capabilities that support Ukrainian historical narratives rather than colonial interpretations. While the physical collections remain in Russia, the platform captures Ukrainian historical knowledge by means of metadata that represents geographic, temporal, and cultural context. By weaving these artifacts back into Ukrainian history, the platform preserves the Ukrainian explanation of these cultural objects - their original findspots, their relationships to Ukrainian historical events and territories, and their meaning within Ukrainian narratives - knowledge that would otherwise be lost or distorted in Russian institutional presentation that serves imperial rather than Ukrainian ideology.

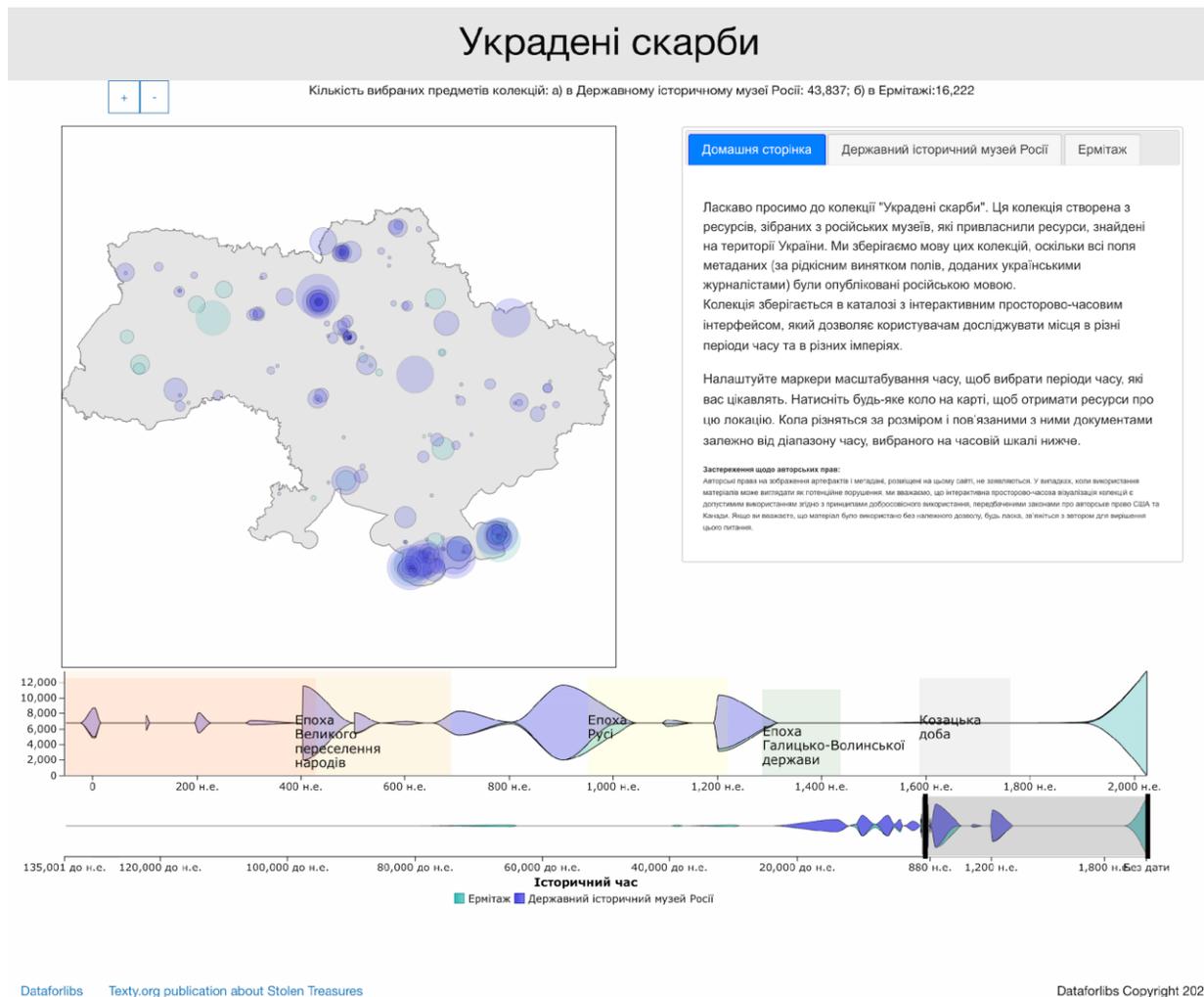
Innovation in Spatio-Temporal Visualization Technology

The Украдені скарби (Stolen Treasures) platform offers a new way of looking at and making sense of complex historical data. It builds on broader work in digital technologies for cultural heritage preservation and research (Liritzis et al., 2015), but brings a distinctive perspective. Today, much of the discussion in digital humanities revolves around artificial intelligence. While AI tools can be powerful, they often act like “black boxes,” producing outputs without showing the reasoning behind them. Spatio-temporal visualization takes a

different path. It keeps researchers in the driver's seat, making the process of exploring and interpreting data transparent.

What makes this kind of visualization especially valuable is the room it gives for discovery. Instead of just accepting automated insights, users can play with the data: they can try out different time frames, compare overlapping periods, and even stumble onto unexpected patterns that might otherwise stay hidden. In this sense, it doesn't compete with AI — it complements it — adding human interpretation where it matters most.

The timeline interface (see Figure 1) addresses one of the hardest problems in digital

humanities: how to represent overlapping historical processes without forcing them into a single neat, linear story. The upper timeline shows shifts in artifact density across historical periods, while the navigation controls below allow users to zoom in on particular ranges — from the Migration Period to Rus', Galicia-Volhynia, and the Cossack era.

Figure 1. The "Украдені скарби" (Stolen Treasures) spatio-temporal visualization interface. The map displays artifact density across Ukrainian territories with circle sizes indicating concentration levels, while the timeline below shows historical periods from the Migration Period through the Cossack era. The interface is currently filtered to display 43,837 artifacts in the Russian State Historical Museum and 16,222 in the Hermitage, illustrating the scale of cultural displacement from Ukrainian territories to Russian institutions.

This way of working with data makes patterns visible that traditional documentation rarely reveals. Users can quickly see which regions flourished with cultural production in certain centuries, and which ones remained relatively quiet. They can also trace how cultural objects bear the mark of shifting influences — Byzantine, Polish, Ottoman, and others — that Ukrainian territories absorbed at different points in time. The visualization does the heavy lifting of comparison, freeing researchers to notice connections that would be nearly impossible to piece together from museum catalogues alone.

Our early explorations show just how much potential this approach has. Looking at jewelry from Kyiv, Chernihiv, and Pereiaslav, for example, the Byzantine threads running through these centers become strikingly clear once their spatial proximity and temporal overlap are visualized together. Or take the Polovtsian stone statues (половецькі баби) scattered across the steppes. Seen in relation to 11th–13th century settlement patterns, they emerge not only as burial markers but as signposts of cultural negotiation between nomadic and sedentary worlds. Fast forward to the present, and these very monuments have become targets in today's war: occupying forces have tried to remove or destroy them, underscoring once again how cultural artifacts sit at the heart of struggles over memory and identity.

Sustainable Digital Infrastructure During Crisis

The Украдені скарби (Stolen Treasures) platform demonstrates something important: cultural preservation can continue even when there are systematic campaigns to destroy it. Traditional preservation usually depends on stable institutions, which makes everything vulnerable when crisis hits. This digital approach keeps cultural knowledge accessible no matter what happens to physical collections or the institutions that house them. The multilingual design—keeping Russian-language metadata while supporting Ukrainian-language navigation—reflects the messy reality of working with appropriated collections while still putting Ukrainian cultural authenticity at the center.

But sustainability here isn't just about technology. Rather than feeding users pre-packaged historical narratives, the platform pushes them to engage actively with the material. It teaches people to work with artifacts as primary sources, trace connections across time and space, and build their own interpretations. Questions start emerging naturally: What social conditions shaped this particular jewelry style? How did trade networks shape

which artifacts ended up in particular regions? What do these artifact distributions actually tell us about political transitions?

This approach becomes especially crucial during wartime, when traditional classrooms and educational resources often get disrupted or destroyed. The platform protects more than just access to cultural materials—it preserves the analytical skills and ways of thinking needed to interpret and protect cultural heritage. The technical foundation ensures that both the information and the tools for working with it survive institutional chaos.

This collaborative approach becomes even more important when you consider how Ukrainian collections have been scattered across the world since WWII due to waves of migration and displacement. Ukrainian diaspora communities from Canada to Australia have preserved family heirlooms, photographs, documents, and artifacts that tell crucial pieces of the cultural story. Right now, many Facebook groups and online communities are trying to collect and share these resources, but they don't have good ways to organize this knowledge systematically or connect it to broader historical patterns.

The collaborative approach we're envisioning for Stolen Treasures could also inspire complementary platforms focused on community-preserved heritage. Think about a Ukrainian family in Toronto who has photos of their grandmother's embroidered cloths, or a community in Buenos Aires that's been holding onto religious artifacts since the 1940s and 1950s. These aren't appropriated collections like what we see in Russian museums - they're examples of communities actively preserving their own cultural memory across generations.

If we had a shared digital space where all these community-held pieces could be mapped, dated, and linked back to where they originally came from, we could start rebuilding a much fuller picture of Ukrainian heritage. Not just documenting what was taken and ended up in foreign institutions, but also celebrating what ordinary families have treasured and protected in diaspora communities all over the world. Together, these two approaches - exposing cultural appropriation and supporting community memory-keeping - could help us understand the complete scope of Ukrainian cultural survival and resilience.

Building Technological Resilience for Future Challenges

Working on this platform has taught us things that go well beyond just the Ukrainian situation. When we step back and look at what we've built—the spatio-temporal visualization, the way it lets people actively dig into historical questions, the open-access setup—these approaches could actually work for heritage preservation challenges anywhere you've got conflict, political chaos, or systematic efforts to wipe out cultures.

The system has been particularly useful for research collaboration when everything's falling apart, and for helping displaced people stay connected to their heritage. Since the war scattered millions of Ukrainians across the globe, these visualization tools provide

practical ways to preserve cultural identity and keep heritage education going no matter where people end up. International scholars can access and work with Ukrainian materials even when they can't travel or when institutions are under attack, while Ukrainian families and their kids can maintain some connection to their cultural landscape from Toronto or Berlin or wherever they've landed. Heritage educators working with refugee communities can keep cultural programs running, ensuring some continuity even when the traditional institutions back home have been bombed or scattered.

But maybe the most important thing we've discovered is how digital infrastructure can actually fight back against cultural destruction campaigns. Drawing on postcolonial digital humanities work that challenges how knowledge gets organized and whose stories get told (Risam, 2019), our system keeps Ukrainian cultural geography intact and makes sure communities can access their heritage materials. Instead of letting Russian museums define what these artifacts mean, we plot them back in their original Ukrainian contexts. We've essentially built technological tools for cultural survival that don't depend on any particular institution staying safe or any government staying friendly. This kind of resistance setup becomes crucial for cultural survival when conflicts drag on for years.

Conclusions

Working on this project has revealed unexpected connections between building technology and resisting cultural destruction. What began as a project to document stolen Ukrainian artifacts grew into something broader about how digital tools can support cultural preservation when traditional systems fail.

The approaches we've developed here could work in other circumstances too. Communities dealing with cultural destruction—whether it's war, political suppression, or systematic erasure—might be able to adapt what we've built to their own challenges. One thing that's been important to realize is that these methods work whether you have the actual artifacts in hand or just their metadata. The technical stuff matters, but what really counts is keeping cultural knowledge alive when normal preservation systems break down or become impossible to access. The visualization tools, how we organize information, the multilingual setup—all of this serves one basic goal: making sure cultures can survive even when they're under threat.

There's still a lot of work to do. We need to figure out how to fund these kinds of community-controlled platforms sustainably. International cooperation needs to get better at protecting heritage across political borders. People need to start recognizing that digital preservation infrastructure is as crucial as any other kind of crisis response.

References

Украдені скарби (Stolen Treasures) – Interactive Spatio-Temporal Mapping Platform.
https://dataforlibs.github.io/ukrainian_collections/index.html

Texty.org.ua (2023). The Stolen Treasures: Study of Ukrainian artifacts in Russian museums. https://texty.org.ua/d/2023/stolen_heritage/en/

Saving Ukrainian Cultural Heritage Online (SUCHO). <http://www.sucho.org>

Risam, R. (2019). *New Digital Worlds: Postcolonial Digital Humanities in Theory, Praxis, and Pedagogy*. Northwestern University Press.

Liritzis, I., Al-Otaibi, F. M., & Volonakis, P. (2015). Digital technologies and trends in cultural heritage. *Mediterranean Archaeology and Archaeometry*, 15(3), 313-313.

Rachkov, Y. (2022). Destruction, preservation, and rethinking of Ukraine's urban cultural heritage during the Russo-Ukrainian war. *The Journal of VN Karazin Kharkiv National University. Series History*, (62), 12-48.

Gorbul, T. O. (2024). Cultural heritage in the context of the Russian-Ukrainian war: Losses, challenges and preservation strategies in Ukraine (2023). *Publishing House "Baltija Publishing"*.

Ivashko, A. P. M. P. O., Dmytrenko, A., & Bigaj, T. K. P. (2023). Problems of preservation, protection and restoration of cultural heritage objects and museum collections in the conditions of war. *MUzeológia*, 17.

UNESCO (2023). *Protecting Cultural Heritage During Armed Conflict: Digital Strategies and Technological Innovation*. UNESCO Cultural Heritage Protection Report.

EXISTENTIAL DETERMINANTS OF RESILIENCE OF UKRAINIANS IN WAR TIME CONDITIONS

Author: Yaryna Kaplunenko, PhD

Affiliation: Senior Researcher at the H.S. Kostyuk Institute of Psychology (NAES of Ukraine), Assistant Professor at the Department of Psychology and Pedagogy, National University "Kyiv-Mohyla Academy"

Abstract

This study explores the existential determinants of resilience among Ukrainians under wartime conditions. The idea of “existential determinism of resilience” was tested, showing how freedom, responsibility, self-transcendence, meaning-making, and professional hardiness support psychological adaptability during crisis. Key findings: most participants demonstrated average-to-high resilience levels associated with existential motivations, professional hardiness, and posttraumatic growth dimensions. A minority with low resilience indicates the need for targeted psychosocial support. Conclusion: existential resources and professional hardiness are vital determinants of resilience in wartime Ukraine.

Анотація

Дослідження спрямоване на вивчення екзистенційних чинників резиліентності українців в умовах війни. Було перевірено ідею «екзистенційної зумовленості резиліентності» та показано, як свобода, відповідальність, самотрансценденція, пошук сенсу та професійна витривалість підтримують психологічну адаптивність у кризі. Ключові результати: більшість учасників продемонстрували середній і високий рівень резиліентності, пов'язаної з екзистенційними мотиваціями та професійною витривалістю, а також із вимірами посттравматичного зростання. Меншість із низькими показниками вказує на потребу цільової підтримки. Висновки: екзистенційні ресурси й професійна витривалість виступають ключовими чинниками резиліентності в умовах війни.

Keywords: resilience, existential motivations, professional hardiness, posttraumatic growth, war, existential analysis

Ключові слова: резиліентність, екзистенційні мотивації, професійна витривалість, посттравматичне зростання, війна, екзистенційний аналіз

The study aimed to investigate existential and professional determinants of resilience among Ukrainians in wartime uncertainty and to identify their impact on psychological strength and adaptability.

The pilot study was conducted in 2025 in Ukraine with 113 participants (aged 18–70). Validated instruments were applied: Connor-Davidson Resilience Scale-10 (CD-RISC-10), Test of Existential Motivations (TEM), Existence Scale, Professional Hardiness Questionnaire, and Posttraumatic Growth Inventory (PTGI-X). Correlation and content analyses were performed.

Key findings:

- Most respondents (83%) scored within the average-to-high range of resilience.
- Resilience strongly correlated with existential motivations: self-worth ($\rho = 0.560$), meaning in life ($\rho = 0.544$), fundamental trust ($\rho = 0.558$), freedom ($\rho = 0.488$).
- Positive associations were found between resilience and professional hardiness (involvement, control, risk acceptance).
- Resilience was also linked to posttraumatic growth dimensions such as appreciation of life ($\rho = 0.360$), spiritual change ($\rho = 0.255$), and personal strength ($\rho = 0.295$).
- A minority of respondents with low resilience highlighted the need for additional psychosocial interventions.

Practical relevance: The results support an existentially oriented approach in psychosocial work, emphasising the importance of fostering meaning-making, freedom of choice, responsibility, and professional identity to enhance adaptability.

Conclusions and Recommendations

The integration of existential resources and professional hardiness shapes the resilience of Ukrainians during wartime. Social work should incorporate existentially oriented interventions into practice and education: supporting meaning-making, value-based decision-making, resilience training, and fostering posttraumatic growth.

References

1. Kaplunenko, Y. (2025). Hardiness and Existential Determinants of Resilience in Wartime Ukraine. OSF.
2. Kokun, O. M. (2022). Your Resilience in Wartime. Kyiv: H. S. Kostiuk Institute of Psychology, NAES of Ukraine.
3. Längle, A. (2002). The fundamental motivations of human existence are structural forces of existential-analytical psychotherapy. *Fundamenta Psychiatrica*, 16(1), 1–8

UKRAINIAN DIASPORA: AN ARTIST'S PERSPECTIVE OF UKRAINIAN FARM FAMILIES

Author: Darlene Kalynka,

Affiliation: Associate Professor, TRU

Both my parents were first-generation Ukrainian-Canadian, three of my grandparents having emigrated from Ukraine. They settled in Saskatchewan to farm and raise their children. Education was strongly emphasized, especially for the second generation Ukrainian-Canadian children. At university, I studied art, learning a range of mediums,

including the printmaking technique of etching. In my professional life as an artist I explore themes of Ukrainian identity, emphasising family history and heritage.

I created a photographic artist book titled *Reading the Homestead* that honours my grandparents. When opened, this accordion-folded artist's book expands into a panoramic view of the farm they shared near the town of Cudworth. Looking closely, one sees that I have used text in both Ukrainian and English to identify the farm buildings, recalling the way that small children learned both written languages. Sitting around the table at my Baba and Dido's place helped us identify words in both English and Ukrainian. In the languages of both countries, we spoke about the function of the barn, the chicken coop, and the garage, alongside the traditions of holidays that were also practiced and remembered as in the homeland.

I will speak about and compare two artist's books I have made as a printmaker: *Reading the Homestead* and *Travelling to Ukraine*, the latter of which was inspired by traveling to the Ukraine village of Ivankiv in 2006 to find the house my grandfather was born in. I will also show images of farm tools, scythes, that I drew to pay homage to my grandmother Baba Sophia Kalynka whom I remember using these tools to cut tall grasses and wheat in the farmyard I grew up in.

Exploring my Ukrainian heritage, and the strength and determination of the Ukrainian people is what I do. I admire the Canadian Ukrainian diaspora.

MARITIME IDENTITY: PORT CITIES, UKRAINIAN SEAMEN, AND TRANSNATIONAL CONNECTIONS

Author: Liliia Tsyganenko

Affiliation: Doctor of Historical Sciences, Professor, *Danube Institute of the National University "Odessa Maritime Academy", Izmail, Ukraine*

The article examines the manifestation of maritime identity through the experiences of Ukrainian port cities, the transnational connections of Ukrainian seafarers, and the role of maritime educational institutions in this context.

Keywords: identity, traditions, maritime culture, multiculturalism.

In the context of globalization, Ukrainian identity faces numerous challenges and transformations. One of its distinctive manifestations is maritime identity. This unique cultural and professional layer was formed in port cities, maritime academies, and international crews.

Ukrainian seafarers are not only specialists working in a global space but also bearers of language, memory, and traditions. Their mobility does not mean a loss of belonging; on the contrary, it creates new forms of transnational connection and cultural resilience.

When considering issues of identity, special attention is paid to the role of maritime academies as spaces for fostering civic and cultural resilience, as well as the importance of port cities.

Ukrainian maritime identity did not develop in a vacuum, but in specific geographic and cultural spaces, primarily in port cities. Odesa, Izmail, Mykolaiv, and Kherson are not just dots on a map, but nodes where trade routes, languages, empires, and human destinies intersected. These cities were and remain sites of intense cultural exchange. A distinctive maritime culture was formed here—with its vocabulary, rituals, folklore, architecture, and even gastronomy. In these spaces, maritime identity is not only a profession but also a way of life, a way of thinking, a sense of belonging to the sea and to Ukraine. Historically, Ukraine's port cities were multilingual and multicultural, which gave maritime identity flexibility and resilience. The Ukrainian component in this hybridity manifested itself through language, family traditions, educational institutions, and forms of everyday resistance (especially during periods of imperial oppression).

At the same time, transnational professional ties open new horizons for the preservation and dissemination of Ukrainian maritime culture. Canada, with its long-standing ties to the Ukrainian diaspora, remains an important partner for Ukraine, from cultural exchange to wartime support. Today, these ties are taking on new significance as a platform for cooperation, solidarity, and educational initiatives.

MARITIME EDUCATIONAL INSTITUTIONS AS A SPACE OF CIVIL RESILIENCE AND SOLIDARITY IN WAR

Author: Alexandr Lebedenko,

Affiliation: Doctor of Historical Sciences, Professor, Danube Institute of the National University "Odessa Maritime Academy", Izmail, Country: Ukraine.

This article analyzes the changing role of maritime educational institutions in shaping civil society in wartime.

Keywords: civil society, volunteerism, initiatives, cadets, self-organization.

Modern universities are not only places for knowledge transfer but also spaces for cultivating civic responsibility, solidarity, and resilience. This is especially evident in professional institutions, where young people prepare for work in international environments while simultaneously learning to be part of a society experiencing war.

Maritime educational institutions are more than technical universities. They are communities in which cadets, faculty, and staff face challenges that extend beyond the curriculum: from volunteering to psychological support, from digital initiatives to local self-organization.

In the context of full-scale war, maritime academies and universities become points of support—not only for future sailors but also for civil society as a whole. Cadets demonstrate their value not only as students but also as active participants in civic life. After the outbreak of RF full-scale war against Ukraine, cadets from Odesa and Izmail regularly organized online fundraising campaigns for the Ukrainian Armed Forces and for families of affected cadets. Representatives of maritime institutions in Mykolaiv and Odesa actively participated in the "Stronger Together" campaigns.

Youth initiatives become not only a form of support but also a space for learning: they instill communication, management, and ethical skills. Through participation in real-life projects, students master not only their profession but also their civic role. Civic education at maritime universities is not abstract theory but living practice. Students learn to make decisions, act in crisis situations, and interact with diverse communities.

This effectively transforms maritime educational institutions into micro-models of a society capable of self-organization and transformation. They produce not only

professionals but also citizens prepared to navigate challenging conditions and build a sustainable future.

ЕВОЛЮЦІЯ КОМПОНЕНТІВ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИКЛАДАЧІВ: СУЧАСНИЙ ПОГЛЯД

Author: Турлак Людмила Петрівна,

Affiliation: старший викладач кафедри гуманітарних дисциплін, Дунайський інститут Національного університету «Одеська морська академія», Ізмаїл, Україна

Якісне здійснення професійної діяльності викладачами пов'язане не лише з високим рівнем професійної компетентності, а й здатністю формувати та провадити здоров'язбережувальну діяльність у освітньому середовищі. Здоров'язбережувальна компетентність викладача є важливим чинником підтримки фізичного, психологічного та соціального благополуччя здобувачів освіти різного рівня, а також забезпечення ефективності навчального процесу. Модернізація процесу підготовки педагогічних кадрів, цифровізація освітніх практик, активна увага до проблеми інклюзивності в навчанні потребують сталого оновлення компонентів здоров'язбережувальної компетентності викладачів. Відтак, актуальним питанням є вивчення структурних складових цієї компетентності, її критеріїв та особливостей її формування в освітньому середовищі.

Здоров'язберігаюча компетентність викладачів є важливим компонентом сучасної освітньої системи, що відображає здатність педагогів зберігати власне здоров'я та сприяти формуванню здоров'язберігаючої культури серед здобувачів освіти. З розвитком освітньої парадигми концепція цієї компетентності зазнала значних змін, що визначають її еволюцію. Необхідно визначити основні етапи еволюції поняття «здоров'язберігаюча компетентність», в контексті педагогічної практики. Спочатку вона була орієнтована лише на фізичне здоров'я педагога, згодом розширилася, включивши психічні, соціальні та особистісні складові здоров'я. Більш того, у процесі розвитку було визначено три основні моделі здоров'язберігаючої компетентності: медико-гігієнічна, психолого-педагогічна та соціально-культурна. Встановлено, що сучасні підходи включають інтеграцію цифрових технологій і врахування соціально-культурних чинників у формуванні здоров'язберігаючої культури в освіті.

Здоров'язберігаюча компетентність викладачів продовжує еволюціонувати, переходячи від традиційних підходів до комплексного розуміння здоров'я як багатовимірного явища. Сучасні методи її формування включають цифрові технології, активну педагогічну підтримку в кризових ситуаціях і сприяння розвитку здоров'язберігаючих заходів серед студентів. Окреслено важливість подальших досліджень в сфері використання здоров'язберігаючих технологій у навчальному процесі та підвищення кваліфікації викладачів.

Таким чином, дослідження зміни уявлень про компоненти здоров'язбережувальної компетентності потребує уваги, і водночас важливими є наступні перспективи подальших досліджень: вивчення ефективності використання здоров'язберігаючих технологій у педагогічній практиці здобувачів освіти різного рівня; розробка програм підвищення кваліфікації для викладачів у сфері здоров'я.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Цуркан М., Лясковська А.-Х., Харовська І. Здоров'язбережувальна компетентність педагога як основа компетентнісного підходу в сучасному освітньому процесі. *Педагогічна Академія: наукові записки*. 2025. Вип. 14. С. 211-224. URL: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14834426> (дата звернення: 18.03.2025)
2. Maksymchuk B., Matviichuk T., Solovyov V., Davydenko H., Soichuk R., Khurtenko O. Developing healthcare competency in future teachers. *Revista Romaneasca Pentru Educatie Multidimensionala*. 2020. Т. 12(3). Р. 24–43. URL: <https://doi.org/10.18662/rrem/12.3/307>(датазвернення: 18.03.2025)

PROBLEMS OF COMMUNICATION TRAINING OF TRANSPORT TECHNOLOGIES SPECIALISTS

Author: Chyzh Svitlana,

Affiliation: Ph.D., Associate Professor of the Department of Humanities of the Danube Institute of the National University Odessa Maritime Academy

Abstract. Specialists in transport technologies of the maritime industry are considered as specialists capable of solving practical problems, professional tasks and duties of an applied nature in the field of transport technologies in maritime and inland waterway transport.

Keywords: specialist in transport technologies, communicative sphere of personality of a specialist in the maritime complex

The professional training is associated with the preparation of specialists who are competitive in the modern labor market and are able to solve practical problems, professional tasks and duties of an applied nature in the field of transport technologies in maritime and inland waterway transport, including in accordance with modern requirements of International Maritime and European legislation regarding the implementation of activities in maritime and inland international waterways.

In general, it coincides with the training of any specialist, but has its own characteristics related to the specifics of the work of specialists in the field of transport technologies, in particular: dispatchers, technicians, engineers, inspectors, freight forwarders of the maritime industry, etc.

The purpose of the work is to consider the communicative sphere of the personality of a specialist in transport technologies when solving professional tasks.

The educational and professional program forms the competencies necessary for the employment of graduates on ships and enterprises of river and sea transport in positions that are defined by the classifier of professions DK 003:2010 and the directory of qualification characteristics of the professions of employees Issue 67 “Water transport” and are related to the management of vessel traffic, the operation of vessels and their systems, the management of vessel operations, and ensuring the safety of navigation [1].

Thus, at the Danube Institute of the National University Odessa Maritime Academy is training students acquire high-quality knowledge throughout the entire period of study, which is carried out using modern methods of acquiring knowledge, developing creative abilities, and physical and spiritual improvement. The Institute trains, in particular, specialists in the educational program of the specialty J5 Sea and inland water transport, specialization J5.05 Transport technologies in sea and inland water transport.

According to the goals of the study, the future specialists are able to solve complex specialized tasks and solve practical problems in the field of sea and inland water transport using theories and methods of modern science and taking into account the complexity and uncertainty of the conditions of operation of transport systems [1].

In today's globalized world, the maritime industry is one of the key areas that requires highly qualified specialists with developed foreign language communication skills. The successful professional activity of specialists in transport technologies in the maritime industry largely depends on their ability to effectively interact with international partners, solve work tasks in a multicultural environment and quickly respond to emerging challenges. In this context, the formation of foreign language communicative competence of future specialists in transport technologies in the process of their education in higher educational institutions plays an important role.

У «Плані дій щодо створення єдиного європейського індикатора провідних компетентностей» (The European Indicator of Language Competence) іншомовна компетентність розкривається через такі три компоненти, як:

– лінгвістична компетентність (система внутрішньо засвоєних комунікантом знань щодо функціонування іноземної мови, що виявляється в їх використанні в мовленнєвій діяльності);

– соціальна компетентність (охоплює соціокультурну, соціолінгвістичну та професійну складові, які сприяють реалізації основної мети сучасної освіти, коли іноземна мова постає засобом соціокультурного розвитку особистості, збагачення знаннями нової культури);

In “The Plan for the Creation of a Single European Indicator of Leading Competences”, foreign language competence is revealed through the following three components:

– linguistic competence (a system of knowledge internally acquired by the communicator regarding the functioning of a foreign language, which is manifested in their use in speech activity);

– social competence (covers socio-cultural, socio-linguistic and professional components that contribute to the implementation of the main goal of modern education, when a foreign language becomes a means of socio-cultural development of the individual, enrichment with knowledge of a new culture);

– communicative competence (mastery of the rules inherent in each statement, which are subject to the general rules of grammar, which ensures the ability to use language in the process of communication) [2].

Given the requirements imposed by the International Maritime Organization on maritime professionals today, in order to increase their competitiveness in the labor market, there has been an urgent need to prepare students of higher maritime educational institutions to use English when communicating in both real-life and professional situations, as well as to teach them to independently acquire new knowledge in order to increase their own professional competence.

The academic discipline “English for Professional Purposes” contributes to ensuring the possibility of free communication in future professional activities, the formation of foreign language communicative competence of the future maritime specialist.

Therefore, the essence of the foreign language communicative competence of the future specialist of the maritime complex lies in a high level of proficiency in English, socio-cultural and professional knowledge, skills and abilities that provide the opportunity to become competitive in the international labor market.

References

1. Educational and professional program “Transport technologies in maritime and inland water transport”, 2023. [Electronic resource]. Access mode: <https://dinuoma.com.ua/wp-content/uploads/2025/03/OPP275-2025.pdf>
2. The European Indicator of Language Competence. Report from the Educational Council to the European Council. Barcelona, March 2002 [Electronic resource]. Access mode: <https://www.cedefop.europa.eu/en/news/european-indicator-language-competence>

OPTIMIZATION OF FUTURE SPECIALISTS TRAINING FOR PROFESSIONAL INTERCULTURAL COMMUNICATIVE INTERACTION

Author: Zheliaskov Vasyl

Affiliation: Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, the Head of the Department of Humanities of the Danube Institute of the National University "Odessa Maritime Academy", Izmail, Ukraine

The following research studies the problem of the best way of the use of English language as a tool in dialogue, teaching process, and as a mean of communication. The main aim is to use case method technologies when achieving communicative competences for the future specialists' professional communicative interaction.

Key words: development of learners' abilities, communicative competences, case-method technologies, communication skills, professional intercultural communication.

The growing need for knowledge of foreign languages helps to increase interest in the development of learners' abilities, use language as a tool in dialogue, teach language as means of communication, and form communicative competences of students to prepare them for communication in various fields of cooperation (M. Bigdan, L. Lavrik-Slisenko and others).

Thus, communicative competence is the ability of an individual to navigate a communication situation, understand motives, behaviors, frustrations, both their own and partners, the ability to achieve the goal of communication most effectively, mastery of technology and psychotechnics of communication that permeates all spheres of human life on the success of activities, involves the formation of perceptual, interactive, reflective skills, conflict, role competence, competence in communication as the subject-object scheme (external behavioral level of communication) and the subject-subject scheme (deep personal level of communication) [2].

At the present stage of all countries' development, expansion of their foreign economic business relations, the task is to train competent specialists, ready to successfully perform their duties including professionally oriented communication.

The formative experiment is aimed at organizing a special language environment in the form of dialogic interaction which through constant exchange of information and communication with other subjects of the educational process contributes to the formation of necessary patterns of behavior, communication skills, and motivation for successful professional intercultural communication. The creation of the language environment was facilitated by the means of case technologies, active forms and methods

of teaching which combine the assimilation of cadets simultaneously language and professionally-oriented components.

In the process of implementing the model of preparation of future specialists for professional intercultural communicative interaction by means of case technologies, the following stages were identified.

The purpose of the first stage is to ensure the formation of motivation for professional intercultural communicative interaction, development of communication needs, motivation to strive for success in the process of professionally oriented communication, formation of communicative tolerance.

This stage was conducted both during English language classes for professional purposes and during extracurricular classes. Thus, while studying professional topic students have the opportunity to meet with representatives of their future professions.

At the same time, the students create their own problems to power this technology, so they themselves provide the basis for independent work to be needed in the coming stages of the implementation of the training model by means of case-technologies.

The formation of communicative tolerance of future specialists can take place through round tables where participants can be representatives of different nationalities. During such round tables, students and representatives of different nationalities exchange rules of conduct when communicating in a particular culture, interesting facts and more. The students were acquainted with the topics of the round tables in advance and they have the opportunity to prepare interesting reports. As a result, at the end of the round table the basic rules of conduct during professional-oriented communication are developed.

If at the first stage the students only get acquainted with the basics of professional-oriented communication and case technology, the second stage - content-activity - aims to form basic knowledge about the peculiarities of professional communication, their systematization and, consequently - developing skills to use them when working with cases on professionally-oriented topics. In addition, it is planned to expand the use of specific, professionally-oriented material which was not provided by the traditional curriculum.

The next stage of implementation of the model of preparation of future specialists for professionally-oriented communication by means of case technologies is productive and creative which aims to practice the acquired skills of professionally-oriented communication while creating problem situations by means of case technologies.

At the end of the class, students discuss the feasibility of each project and its conclusions. The students also choose a situation from the cases and act it out in English, after which they analyze their preparation for professional intercultural communicative interaction.

In this way, students practice acquiring skills of professionally-oriented communication by means of case technologies during the creation of problem situations, have the opportunity to independently perform tasks and analyze cases, situations, but also to evaluate each other.

Indeed, at the present stage of development of the human community the need to learn a foreign language which is a means of intercultural communication in various spheres of human activity (politics, economics, culture, social sphere, etc.), means of mutual understanding and generalization of national cultures in human culture, enrichment with spiritual values created by different peoples and humanity as a whole, means of intercultural interaction [1].

The main goal of vocational education today is to train highly qualified specialists who have adequate competencies necessary to perform their professional duties and meet the requirements of employers. Language-oriented training of future specialists is becoming increasingly important for their successful careers, as their professional activities take place in the context of interethnic communication and interaction, and therefore require an adequate level of working foreign language.

The offered communicative-competence technique of preparation of experts for professionally-oriented communication provides: improvement of educational work by creating a purely English-speaking environment, when language learning is carried out by means of the language itself which provides a constant experience of language use. At the same time, the presentation of language material takes place in a clear linguistic and professional context which contributes to the development of those skills that will be needed by future professionals in real professionally significant situations, development of specialists' communicative skills through active learning, i.e. active performance of specific communicative tasks which involves creating the need to use language naturally (asking, reporting, discussing, negotiating, etc.) to achieve realistic goals (learn information, exchange views, solve problems, reach an agreement, etc.), optimal combination of different forms of work (individual, pair, group, classroom and extracurricular) through the use of different teaching methods (simulation, transformation, business games, brainstorming, debate, etc.).

It is socio-communicative competence determines the success of professional, interpersonal, role interaction of maritime professionals in the professional environment, and the effectiveness of many problems of professional activity depends on the level of

formation of his ability to interact with other people. The modern educational process acquires a new character, becomes discursive, there is a need to communicate with each other during the acquisition of knowledge.

Thus, integration of classroom and extracurricular work at all stages of implementation of the model of preparation of future drivers for professionally oriented communication by means of case technologies facilitates transition from mainly informative to active forms and methods of training with elements of problem, use of reserves of independent work future pilots to practice foreign language skills, to implement the functions of a foreign language as a means of communication, to expand the active vocabulary.

References:

1. Kozubovska I.V., Postolyuk M.I. Ability of foreign language business communication as an important component of professional competence of the specialist. Higher education: improving the quality of training: Proceedings of the International Scientific Internet Conference, Kyiv, April 26-27, 2018 / Compiled by NV Pazyura. Kyiv: Alfa-PIK, 2018. P. 69–71.
2. Smelikova V.B. Features and ways to implement the model of preparation of future navigators for professionally-oriented communication by means of case technologies. Bulletin of Zaporizhia National University. Pedagogical sciences. 2016. № 2 (27). Pp. 101–108.

CONTACT INFORMATION

Email: educatingfortomorrowconference@gmail.com

Website: <https://drokacademy.ca/ukrainianvalues/>

Host Institution: Thompson Rivers University, Kamloops, Canada

Acknowledgments

Heartfelt gratitude to all participants, presenters, and supporters contributing to this conference. Special recognition to Thompson Rivers University for hosting, and Ukrainian institutions, diaspora organizations, and international partners supporting Ukrainian values preservation and promotion globally.

This conference represents ongoing efforts building bridges between tradition and innovation, local identity and global citizenship, resistance and healing, ensuring Ukrainian values continue inspiring and guiding future generations toward dignity, justice, and hope.